

Smaastykker.

4.

Topografiske Småting.

Af O. Nielsen.

1. Boveskov. I Listen over Kronens Gods nævner Valdemars Jordebog „Lyngby med dens Tilliggende, nemlig Boveskov osv.“ (Lyungby cum attinenciis suis scilicet Bouæscogh et cetera). At der ved Lyngby menes „Kongens Lyngby“ i Sokkelunds Herred, der til Forskel fra andre Byer af samme Navn særlig er kaldet „Kongens“ på Grund af, at den var Krongods fra gammel Tid af, er utvivisomt, derimod har den nævnte Skov hidtil været ubekendt, thi på den nuværende kgl. Dyrehave, der først er indrettet i Kristian V's Tid, kunde der ikke ligefrem tænkes. Til dennes Indretning blev da bl. a. nedlagt Landsbyen Stokkerup, der lå lidt østen for Eremitagen, så Eremitagens nærmeste Omegn fra gammel Tid af altså ikke har været udelukkende Skov. Blandt de Kort af E. Dalberg, der ledsager Puffendorfs Skrift *De rebus Caroli Gustavi*, findes et over Kjøbenhavns Omegn, der viser sig at være meget omhyggelig udført. Man ser her Lyngby og Mølleåen med de 6 Møller Folevad, Brede, Krudmøllen, Kobbermøllen, Stubmøllen og Papirmøllen. Fra denne sidste (Strandmøllen) går på Kortet en Vej over Stokkerup til Ibstrup (nu Jægersborg), hvilken svarer til den nuværende Vej fra Eremitagen til Fortunen og måske endnu er bevaret i en kroget Vej, der bugter sig langs

med den nuværende lige. Østen for denne Vej står Navnet Boo Schog som betegnende den sammenhængende Skovstrækning af Dyrehaven søndenfor den nuværende Eremitage, og Signaturerne for Skovstrækningen er sikkert meget nøjagtig, idet den svarer til Forholdene som de er den Dag idag. Boo Schog kan ikke være andet end det gamle Bouæscogh, der altså har holdt sig, til Dyrehavens Indrettelse udslettede Navnet. Den har sandsynligvis været Stokkerups Skov. Allerede Frederik III indrettede denne til Dyrehave, ti Ridefogden over Amtet fik 1. April 1669 Befaling til at lade Stokkerup Skov af ny omgærde og 14. Juni 1669 udstædtes den Befaling, at alle Bønder i Kjøbenhavns Amt skulde hver age 4 Læs Gærdsel til Stokkerup Dyrehaves Indelukkelse¹⁾. 13. Juni 1670 bød Kristian V Rigens Marskalk at påvise andre Boliger for Bønderne i Stokkerup By, der skulde nedlægges til Kongens ny anordnede Vildtbane²⁾.

2. Hvitanger. I et Diplom af 21. April 1278, der oftere har været trykt (se Hansisches Urkundenbuch I. 281) omtales et Marked ved Hwitangher, hvor Hansestæderne fik Erik Glippings Tilladelse til at handle 2 Uger før og 2 Uger efter S. Hansdag. Dette Sted har været aldeles ubekendt, indtil jeg i min Udgave af Valdemars Jordebog S. 118 Anm. 12 med et Par Ord omtalte, at det var ved Vordingborg, hvilket igen er påpeget i en Anmeldelse af F. Krarup af nævnte Urkundenbuch i Hist. Tidskr. 4. R. VI. L. 23. Da Stedfæstelsen af Hvitanger til det omtalte Sted imidlertid ikke er bevist, kunde det dog måske have en liden Interesse at se Grunden til, at det netop må henvises til Vordingborg. I et Brev, der nu for få År siden er trykt i Frederik I's danske Registranter ved Erslev og Mollerup, findes S. 98 en Forlening på „Huidengers“ Færgested, der ses at ligge under Vordingborg Slot. Den Lighed, der er imellem dette Huidenger og det 13. Arhundredes Huitangher, er så påfaldende, at der ikke

¹⁾ Sæl. Tegn. XXXVIII. 657, 700.

²⁾ Sæl. Tegn. XXXIX. 98.

kan være Tvivl om, at de betegner samme Sted. Endelsen anger, der betyder Fjord, Bugt, er overmåde sjelden i danske Stednavne og dens Overgang til enger er overensstemmende med andre Sprogovergange. Ved nu at efterse Jordebogen for Vordingborg Len fra 1611 finder man, at Bårse Herred var delt i 5 „Tredinger“, nemlig Bårse, Ørslev, Kallehave, Stensby og Bakkebølle, og under denne sidste nævnes efter Masned og foran Oringe „Huidingsferge“, af hvilken Mads Færgemand ydede 30 $\frac{1}{2}$ og 6 Skæpper Lüneborger Salt. I Vordingborg Jordebog 1660 nævnes efter Masned og før Græsbjerg (tæt øst for Vordingborg) „Huindings ferge“ med samme Afgift og den Vedtegning, at den samme År var pantsat til Jens Lassen.

Det ses heraf, at Hvidenger Færge er Vordingborg Færgesgård og Hvidenger eller Hvitanger bliver det gamle Navn på Vordingborg Bugt.

5.

Kong Olufs Dødsdag.

Af Kr. Erslev.

Det har en meget stor Interesse at faa alle Forhold vedrørende Kong Olufs Død saa fuldt opklarede som muligt, paa Grund nemlig af de Rygter, der snart efter opkom, om at Oluf skulde være forgiven, og som endog førte til, at der fremstod en falsk Oluf. Om Kongens Dødsdag har der imidlertid hersket nogen Tvivl. Peder Olsson, der skrev ved Midten af det sextende Aarhundrede, angiver, at Oluf døde i Falsterbo den 3. Avgust (*die inventionis s. Stephani ante Laurentii*), men i en meget ældre Kilde, en skaansk Aarbog, der er affattet kort efter Olufs Død, opgives det, at Liget førtes fra Falsterbo til Sorø *dominica ante festum beati Laurentii* eller den 4. Avgust, og disse to Datumbestemmelser lader sig saa godt som umulig forene; det vilde være en Ilfærdighed, som er ganske utrolig. P. A. Munch, der skarpsindig udviklede dette, erklærede, at den 150 Aar yngre Angivelse hos Peder Olsson maatte vige for den samtidige, og at man maatte føres til at skyde Olufs